

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 04, 2012

Nummer 4, 2012

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2012:BV9605](#) 08-06-2012

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2012:BV9539](#) 08-06-2012

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2012:BV8216](#) 01-06-2012

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2012:BW8058](#) 12-06-2012

RECHTSPRAAK

Verhoging behoefte kind op grond van bijzondere omstandigheden en inkomen uit vermogen

Partijen zijn in het door hen gesloten echtscheidingsconvenant overeengekomen dat de man met een bedrag van € 200,- per kind per maand zal bijdragen in de kosten van de kinderen. De man verzoekt om nihilstelling, althans verlaging, van de kinderalimentatie. De vrouw komt in beroep van de op dit verzoek gegeven beslissing van de Rechtbank Breda van 11 oktober 2011. De man stelt incidenteel appèl in.

Het hof volgt de vrouw in haar standpunt dat bijzondere kosten van een van de kinderen als behoefteverhogend in aanmerking dienen te worden genomen. Het kind is gediagnosticeerd met het syndroom van Gilles de la Tourette. Verder vertoont het kenmerken van ADHD, PDD-NOS en de dissociatieve stoornis NAO. Hij wordt al geruime tijd begeleid door Tender en Stichting De Zuidwester en is geplaatst binnen een dagbehandelingsgroep. Het vervoer van school naar de dagbehandelingslocatie komt niet voor vergoeding in aanmerking. De kosten verbonden aan de drie dagbehandelingen en de wekelijkse psychomotorische therapie bedragen in totaal € 179,50, namelijk de reiskosten van € 149,50 per maand en een eigen bijdrage van ongeveer € 30,- per maand. De kosten voor medicatie bedragen ongeveer € 80,- per maand. Het hof houdt met deze kosten rekening. Volgens het hof betreffen het uitzonderlijke kosten die niet in de in het convenant overeengekomen behoefte zijn verdisconteerd.

Het hof houdt in het kader van de draagkracht van de man rekening met een vermogen van € 60.000,-. Het hof stelt vast dat de man in 2008 een bedrag heeft ontvangen van

€ 76.637,- en dat het spaargeld van de man blijkt het door de man overgelegde financieel jaaroverzicht 2011, zijnde het jaar dat de man de procedure is gestart, in 2011 met een bedrag van ongeveer € 47.211,- is verminderd door uitgaven waarvan hij onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat deze noodzakelijk zijn en voorrang zouden moeten hebben op de onderhoudsverplichting van de man jegens de kinderen. Gelet op de huidige rentestand is het hof van oordeel dat de man in redelijkheid een rendement kan genereren van 2,5%. Het hof gaat daarmee voorbij aan het verweer van de man dat hij zijn vermogen heeft opgesoupeerd.

De helft van de woonlasten wordt aan de partner van de man toegerekend.

Het hof houdt geen rekening met de door de man gestelde extra medische kosten, nu deze kosten volgens het hof geen voorrang behoren te hebben boven de dringende verplichting van de man om in de kosten van verzorging en opvoeding van zijn kinderen te voorzien.

Met de reiskosten van de man in het kader van de zorgregeling wordt evenmin rekening gehouden gelet op de aanbeveling van de Werkgroep Alimentatienormen 2010 sedert 1 augustus 2009. De man heeft geen bijzondere omstandigheden gesteld, op grond waarvan het redelijk is om wel rekening te houden met een bedrag aan reiskosten. In het kader van de bepaling van de draagkracht van de vrouw wordt geen rekening gehouden met een inkomen uit vermogen. Het hof overweegt daartoe dat de vrouw gedurende de eerste jaren na de echtscheiding slechts 10 uur per week heeft gewerkt en voor haar levensonderhoud en dat van haar vier kinderen (de twee kinderen van partijen alsmede twee kinderen uit een eerdere relatie van de vrouw voor wie zij geen alimentatie ontving) op haar vermogen heeft moeten interen.

Op grond van het voorgaande wijzigt het hof de door de man te betalen kinderalimentatie zoals vastgesteld bij beschikking van de Rechtbank Breda van 29 mei 2007 en het tussen partijen gesloten echtscheidingsconvenant.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-06-2012

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2012:BW8058

Zaaknummer: HV200.100.027/01

Wetsartikelen: 1:392 BW

RECHTSPRAAK

Affectieve relatie zonder samenlevingscontract: in hoeverre dient een vrouw mee te betalen aan door de man betaalde lasten voor de gemeenschappelijke woning indien zij na de geboorte van haar tweede kind is gestopt met werken?

Partijen hebben van 1992 tot 2005 een affectieve relatie gehad. In 1996 hebben zij gezamenlijk een woning gekocht en betrokken. In 1996 en 2002 zijn de kinderen van partijen geboren. Na de geboorte van het tweede kind is de vrouw gestopt met werken. De man voldoet sindsdien de hypotheekrente en premie levensverzekering. Partijen hebben nimmer een samenlevingscontract gesloten.

In deze zaak gaat het om de vraag in hoeverre de vrouw dient mee te betalen aan de door de man met betrekking tot de woning betaalde hypotheekrente en premie levensverzekering.

Het hof heeft geoordeeld dat de vrouw ook nadat zij is gestopt met werken draagplichtig is wat betreft de helft van de door de man betaalde hypotheekrente en premie levensverzekering. Het hof heeft dit oordeel gegrond op de vaststelling dat de gelijke draagplicht van de man en de vrouw met betrekking tot de hypotheekrente en premie levensverzekering, zoals die gold voor de geboorte van het tweede kind, niet is gewijzigd doordat de vrouw na die geboorte is gestopt met werken. Dit berust immers op haar eigen keuze die uitsluitend voor haar rekening en risico komt. De vrouw heeft, ondanks het feit dat dit op haar weg lag, geen afspraken met de man gemaakt ter afwijking van genoemde gelijke draagplicht. Ook dit komt voor haar risico. Niet kan worden gezegd dat de man in deze situatie voldeed aan een natuurlijke verbintenis jegens de vrouw, aldus het hof.

In cassatie stelt de Hoge Raad voorop dat zowel de vraag of bepaalde afspraken zijn gemaakt, als de vraag welke inhoud die afspraken hebben, dient te worden beantwoord aan de hand van de Haviltexmaatstaf. Daarbij zijn alle omstandigheden van het geval van belang en kan acht worden geslagen op het feitelijk handelen van partijen. Deze maatstaf geldt ook bij de beantwoording van de vraag of afspraken (kunnen worden geacht te) zijn gewijzigd.

Volgens de Hoge Raad heeft het hof niet kenbaar aandacht besteed aan de stelling van de

vrouw dat partijen zich hebben gedragen in overeenstemming met door hen stilzwijgend gemaakte afspraken en de tussen hen feitelijk gegroeide taakverdeling. Als het hof deze stellingen niet van belang heeft geacht heeft het hof de Haviltexmaatstaf miskend en is het uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting. Indien het hof wel de juist beoordelingsmaatstaf voor ogen heeft gehad, heeft het zijn oordeel ontoereikend gemotiveerd.

Met betrekking tot de vraag of sprake was van een natuurlijke verbintenis heeft het hof wel de juiste maatstaf gehanteerd (HR 1 oktober 2004, LJN AO9558). Het hof heeft zijn oordeel bij de toepassing hiervan echter onvoldoende begrijpelijk gemotiveerd door uitsluitend genoemde aan de vrouw toegeschreven en voor haar risico gebrachte keuzes hieraan ten grondslag te leggen.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof. Na verwijzing zal opnieuw moeten worden gezien of en in welke mate de vrouw dient bij te dragen in de door de man betaalde hypotheekrente en premie levensverzekering.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-06-2012

ECLI: ECLI:NL:HR:2012:BV9539

Zaaknummer: 11/00723

RECHTSPRAAK

Verrekenbeding: de man doet onterecht een beroep op de 'tenzij-clausule' van artikel 1:141 lid 3 BW

Partijen zijn in 1981 gehuwd op huwelijkse voorwaarden, inhoudende uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen met een periodiek verrekenbeding. Er heeft echter nimmer verrekening plaatsgevonden. In 1986 heeft de man een BV opgericht waarvan hij alle aandelen houdt. Voor het volstorten van die aandelen heeft de man in 1986 f 35.000 betaald. De aandelen waren ultimo 2007 ruim drie miljoen euro waard. Het huwelijk van partijen is op 25 mei 2010 ontbonden.

De vrouw heeft verrekening verzocht van de waarde van de aandelen van de man in de BV. Zij heeft daaraan - onder verwijzing naar artikel 1:141 lid 1 en 3 BW - ten grondslag gelegd dat, nu tijdens het huwelijk geen verrekening heeft plaatsgevonden, de waarde van die aandelen geacht moet worden te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden zodat de gehele waarde van die aandelen in de verrekening moet worden betrokken.

De rechtbank oordeelde dat de aandelen zijn aangekocht met niet verrekend overgespaard inkomen en heeft het verzoek van de vrouw toegewezen. Het hof heeft de beslissing van de rechtbank bekrachtigd en heeft hiertoe het volgende overwogen. Nu geen verrekening heeft plaatsgevonden tijdens het huwelijk, wordt het aanwezige vermogen vermoed te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden. Volgens de man moet dit bewijsvermoeden terzijde worden gesteld omdat dit bewijsvermoeden geldt 'tenzij uit de eisen van redelijkheid en billijkheid in het licht van de aard en omvang van de verrekenplicht anders voortvloeit'. Voor zijn betoog dat deze 'tenzij-clausule' van toepassing is, heeft de man gesteld dat de waardevermeerdering van de aandelen vooral is te danken aan zijn ondernemerskwaliteiten en dat het niet de strekking van de huwelijkse voorwaarden was dat de waarde van de aandelen volledig in de verrekening zou worden betrokken. Volgens het hof leidt het door de man gestelde niet tot het buiten toepassing laten van het bewijsvermoeden van artikel 1:141 lid 3 BW. Het is derhalve aan de man om tegenbewijs te leveren. Hierin is hij niet geslaagd. Volgens het hof moet de waarde van de aandelen dus volledig in de verrekening worden betrokken. Deze uitkomst is volgens het hof naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar. Hierbij is in aanmerking genomen dat de vrouw tijdens het huwelijk de zorg

voor het gezin en de kinderen op zich heeft genomen.

De man gaat in cassatie. De Hoge Raad stelt voorop dat volgens de toepasselijke wettelijke regeling en vaste rechtspraak van de Hoge Raad een periodiek verrekenbeding naar zijn aard ertoe strekt dat jaarlijks wordt verrekend hetgeen van de inkomsten van partijen wordt bespaard, waarna ieder der echtgenoten vervolgens in staat is zijn aandeel in de besparingen, door belegging, te besteden aan vorming en vermeerdering van het eigen vermogen. Laten partijen verrekening achterwege, dan moet daaraan naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid, mede in verband met de aard van het verrekenbeding, het gevolg worden verbonden dat partijen bij het einde van het huwelijk alsnog tot verrekening overgaan en dat in deze verrekening ook wordt betrokken de vermogensvermeerdering die is ontstaan door belegging van hetgeen uit de inkomsten is bespaard maar ongedeeld is gebleven.

Het hof heeft toepassing gegeven aan deze beleggingsleer en heeft terecht tot uitgangspunt genomen dat voor beantwoording van de vraag of de waarde van de aandelen verrekend moet worden, bepalend is of de volstorting van die aandelen is gefinancierd door aanwending van inkomen dat verrekend had moeten worden. Het hof heeft vastgesteld dat de belegging inderdaad is gefinancierd met overgespaarde niet met de vrouw verrekende arbeidsinkomsten van de man. De omstandigheid dat de na 1986 opgetreden waardeinstijging van de aandelen voornamelijk is teweegebracht door ondernemerskwaliteiten van de man zelf geeft geen aanleiding om het bewijsvermoeden met een beroep op de 'tenzij-clausule' buiten toepassing te laten. Het bewijsvermoeden heeft immers alleen betrekking op de vraag of de aandelen al dan niet gefinancierd zijn uit hetgeen verrekend had moeten worden. De hiervoor bedoelde omstandigheid geeft evenmin grond om slechts een deel van de waarde van de aandelen voor de verrekening in aanmerking te nemen. De waardeinstijging komt in beginsel toe aan degenen die in de aandelen hebben belegd. Dat is hier niet alleen de man als de rechthebbende op de aandelen, maar krachtens het verrekenbeding en de beleggingsleer ook de vrouw, nu de aandelen zijn gefinancierd met inkomsten die met haar verrekend hadden moeten worden. De Hoge Raad verwierpt het beroep van de man.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-06-2012

ECLI: ECLI:NL:HR:2012:BV9605

Zaaknummer: 11/03261

Wetsartikelen: 1:141 lid 3 BW

RECHTSPRAAK

Is de niet-verschenen maar door het hof wel als belanghebbende aangemerkte biologische moeder als verschenen belanghebbende te beschouwen?

Uit een jonge ongehuwde Poolse vrouw is in februari 2008 te Polen een kind geboren. Dit kind is in Polen door een Nederlandse man erkend. Zijn echtgenote heeft het kind in oktober 2008 te Polen geadopteerd. De man en zijn echtgenote hebben het kind kort na haar geboorte met toestemming van de biologische moeder meegenomen van Polen naar Nederland.

De Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de raad) heeft zich op het standpunt gesteld dat sprake is geweest van een niet-legale opnemning van het kind in het gezin van de man en zijn echtgenote. De afstamming en de juridische status van het kind zijn onduidelijk. De raad heeft daarom een verzoek ingediend om in de voogdij over het kind te voorzien.

De rechtbank en het hof hebben het standpunt van de raad als juist beoordeeld en hebben het verzoek van de raad toegewezen. Uit de uitspraak van het hof blijkt dat het hof aan de biologische moeder van het kind, wonende te Polen, een aangetekende brief heeft verzonden waarin haar werd gevraagd om het hof te berichten of zij gehoord wilde worden, dan wel om haar mening per brief kenbaar te maken. Daarop is een brief in de Poolse taal van de biologische moeder bij het hof ingekomen (en later tevens een Nederlandse vertaling hiervan). Het hof heeft de biologische moeder blijkens de aanhef van de uitspraak als belanghebbende aangemerkt en bij zijn beslissing acht geslagen op de inhoud van haar brief.

De man en de vrouw zijn in cassatie gegaan. De vraag moet worden beantwoord of de biologische moeder in de gelegenheid moet worden gesteld om een verweerschrift in cassatie in te dienen. De Hoge Raad oordeelt dat de biologische moeder op een lijn moet worden gesteld met een verschenen belanghebbende. Aan haar behoort dan ook nog een afschrift van het cassatieverzoek te worden toegezonden. De Hoge Raad stelt voor dit geval een langere dan de in de wet bepaalde termijn voor de indiening van een verweerschrift vast.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-06-2012

ECLI: ECLI:NL:HR:2012:BV8216

Zaaknummer: 11/03153